

ОФИЦИАЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ПРО РОБОТУ ЕКСПЕРТНОЇ ПРОБЛЕМНОЇ КОМІСІЇ «ОНКОЛОГІЯ» МОЗ І НАМН УКРАЇНИ

Засідання Експертної проблемної комісії (ЕПК) «Онкологія» МОЗ і НАМН України відбулося 03 жовтня 2014 р. на базі Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології (ІЕПОР) ім. Р.Є. Кавецького НАН України.

Згідно зі спільним Наказом МОЗ і НАМН України від 13.05.2010 р. № 322/41 «Про затвердження змін до Переліку експертних проблемних комісій Міністерства охорони здоров'я та Національної академії медичних наук України та їх голів» *головою* ЕПК «Онкологія» призначено ректора Донецького національного медичного університету (ДонНМУ) ім. Максима Горького, чл.-кор. НАМН України, д.мед.н., проф. **Ю.В. Думанського**. Персональний склад ЕПК, затверджений спільно МОЗ і НАМН України, такий: *заступник голови комісії* — **В.Ф. Чехун**, директор ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України, академік НАН України, д.мед.н., проф.; *секретар комісії* — **І.В. Шепеленко**, с.н.с. відділу методичного забезпечення інноваційної діяльності ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України, к.б.н.; *члени комісії* — **І.Є. Сєдаков**, головний лікар КЛЛПЗ «Донецький обласний протипухлинний центр», проф. кафедри онкології ДонНМУ ім. Максима Горького, д.мед.н., проф.; **О.О. Ковалев**, завідувач кафедри онкології ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України», д.мед.н., проф.; **В.Д. Розуменко**, гол.н.с. відділу нейроонкології, керівник клініки внутрішньомозкових пухлин ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України», д.мед.н., проф.; **Т.Г. Фецич**, завідувач кафедри онкології та медичної радіології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, д.мед.н., проф.; **І.Б. Щенотін**, директор Національного інституту раку (НІР), д.мед.н., проф.; **В.М. Григоренко**, завідувач відділу відновлювальної урології та новітніх технологій ДУ «Інститут урології НАМН України», д.мед.н., проф.; **В.Ф. Ковналенко**, пров.н.с. лабораторії експериментальної та клінічної остеології ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України, д.мед.н., проф.; **І.Й. Галайчук**, завідувач кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, д.мед.н., проф.; **Р.В. Іщенко**, доцент кафедри онкології ДонНМУ ім. Максима Горького, завідувач відділення хірургії печінки та підшлункової залози ККЛПЗ «Донецький обласний протипухлинний центр», д.мед.н., доцент.

Під час роботи засідання використано сучасні засоби комунікації задля забезпечення можливості голові ЕПК чл.-кор. НАМН України Ю.В. Думансько-

му виголосити вступне слово щодо відкриття роботи ЕПК нового скликання; головував на засіданні заст. голови академік НАН України В.Ф. Чехун. Було окреслено пріоритетні напрями діяльності ЕПК. У процесі обговорення організаційних питань встановлено регламент роботи. Прийнято рішення, що в зв'язку з ситуацією в країні та задля оптимізації ефективності роботи засідання ЕПК будуть проводитися на базі ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України (м. Київ, вул. Васильківська, 45). Крім того, розглянуто лист члена комісії д.мед.н. Р.В. Іщенко щодо неможливості його членства на підставі звільнення з місця роботи і переїзду до іншої держави. Комісія постановила виключити зі складу ЕПК «Онкологія» д.мед.н. Р.В. Іщенко, залишити чисельний склад у кількості 11 осіб, звернутися до МОЗ і НАМН України з проханням про затвердження цього рішення.

Згідно з Наказом МОЗ України від 19.09.2014 р. № 655 «Про планування наукової тематики на 2015 рік» ЕПК зобов'язані забезпечити оцінку проєктів наукових досліджень і розробок, які виконуватимуться, науково-дослідними установами та вищими медичними навчальними закладами МОЗ України за рахунок коштів Державного бюджету та надати відповідні експертні висновки для подальшого конкурсного відбору.

Отже, наступне питання порядку денного було присвячено експертній оцінці матеріалів проєктів запитів на фінансування науково-дослідних робіт (НДР).

По-перше, це проєкти, що плануються до виконання на 2015–2017 рр. До розгляду представлено 10 запитів щодо фінансування замовлення на науково-технічну продукцію на 2015–2017 рр., з них 9 — з НІР. Для представлення проєктів на засідання запрошена заст. директора НІР з наукової роботи д.мед.н. І.А. Крячок.

За результатами доповіді та детальної дискусії прийнято рішення рекомендувати до затвердження такі проєкти запитів НДР: 1) «Розробити комплексну цитологічну діагностику пухлин шлунково-кишкового тракту (підшлункової залози, печінки) за допомогою сучасних цитологічних досліджень», наук. керівник — зав. н/д лабораторії клінічної цитології, д.мед.н., проф. Л.С. Болгова (*комісією запропоновано* як доцільне відкоригувати назву проєкту відповідно до його змісту, а саме — до предмета та об'єкта досліджень: «Розробити комплексну цитологічну діагностику пухлин підшлункової залози та печінки за допомогою сучасних цитологічних досліджень»); 2) «Розробити та вдосконалити патогенетично обґрунтовані методи профілактики, діагностики та лікування раку

шийки матки, спрямовані на покращання медико-соціальної реабілітації хворих репродуктивного віку», наук. керівник — зав. н/д відділення онкогінекології, д.мед.н., проф. Л.І. Воробйова; 3) «Розробити нові методи комплексного лікування хворих на злоякісні пухлини органів грудної порожнини», наук. керівник — зав. н/д відділення пухлин органів грудної порожнини, чл.-кор. НАМН та НАН України, д.мед.н., проф. В.Л. Ганул (*комісією запропоновано як доцільне включити до списку виконавців проекту фахівця-анестезіолога, оскільки передбачено застосування методики «Fast track surgery»*); 4) «Удосконалити лікування хворих на негоджківські дифузні В-великоклітинні лімфоми з урахуванням імуногістохімічних та молекулярно-генетичних маркерів», наук. керівник — зав. н/д відділу консервативних методів лікування, д.мед.н. І.А. Крячок; 5) «Розробити нові методики неоад'ювантної терапії хворих на рак грудної залози», наук. керівник — зав. н/д відділення пухлин грудної залози та її реконструктивної хірургії, д.мед.н., проф. І.І. Смоланка; 6) «Вдосконалити показання та тактику комплексного лікування хворих з місцево-поширеним та метастатичним раком сечового міхура», наук. керівник — зав. н/д відділення пластичної та реконструктивної онкоурології, д.мед.н., проф. Е.О. Стаховський; 7) «Розробити методи хірургічного та ад'ювантного лікування хворих на злоякісні пухлини органів черевної порожнини», наук. керівник — зав. н/д відділення пухлин черевної порожнини та заочеревинного простору, д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін (*комісією запропоновано в зв'язку зі значним обсягом досліджень, запланованих авторами, розглянути питання щодо можливості збільшення термінів виконання проекту*); 8) «Розробити стратегію застосування інформаційної технології Національного канцер-реєстру для оптимізації управління галуззю та проведення наукових досліджень», наук. керівник — д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін, відп. виконавець — к.мед.н. З.П. Федоренко; 9) «Розробити критеріальні показники оцінки якості та ефективності виконання державних програм з онкології», наук. керівник — д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін, відп. виконавець — к.мед.н. Ю.Й. Михайлович (НДР ініціативна, не потребує додаткового фінансування).

Також обговорено і рекомендовано до затвердження запит щодо фінансування замовлення на науково-технічну продукцію на 2015–2017 рр. «Значення клінічних, морфологічних та молекулярно-біологічних маркерів в діагностиці, прогнозуванні особливостей перебігу та результатів лікування раку органів репродуктивної системи та шлунково-кишкового тракту», представлений ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», наук. керівник — зав. курсу онкології к.мед.н., доцент А.Є. Крижанівська.

По-друге, при розгляді перехідних НДР надано експертну оцінку 10 анованих звітів про виконання перехідних НДР і запитів на подальше виконання кожної перехідної НДР у 2015 р. 9 НДР представлено НІР, тому доповідачем була заст. директора НІР

з наукової роботи д.мед.н. І.А. Крячок. За результатами доповіді та обговорення прийнято рішення щодо позитивної оцінки виконання НДР згідно з представленими анованими звітами та рекомендовано до затвердження виконання 7 НДР з терміном виконання 2013–2015 рр.: 1) «Розробити та удосконалити методи профілактики та лікування метастатичних рецидивів сарком кісток високого ступеня злоякісності», наук. керівник — зав. н/д відділення онкоортопедії, д.мед.н. А.Г. Дедков; 2) «Удосконалити методи лікування дітей, хворих на нейробластому, з урахуванням біологічних властивостей пухлини», наук. керівник — зав. н/д відділення дитячої онкології, к.мед.н. Г.І. Климнюк; 3) «Розробити нову методику комбінованого лікування хворих на меланому шкіри з впровадженням лімфаденектомії «сторожового» лімфатичного вузла», наук. керівник — зав. н/д відділення пухлин шкіри та м'яких тканин, д.мед.н. С.І. Корівін; 4) «Розробити методи індивідуалізації хірургічного лікування регіонарних метастазів у хворих на рак голови та шиї», наук. керівник — зав. н/д відділення пухлин голови та шиї, д.мед.н., проф. В.С. Процик; 5) «Розробити технологію отримання меланома-специфічних трансферфакторних поліпептидів та обґрунтувати доцільність їх застосування у хворих на меланому шкіри», наук. керівник — зав. н/д лабораторії клінічної імунології, д.мед.н. Ф.В. Фільчак; 6) «Дослідити на генетичному та епігенетичному рівнях ознаки прогресії нейробластоми та визначити нові маркери прогнозу перебігу захворювання у дітей», наук. керівник — зав. н/д лабораторії експериментальної онкології, к.б.н. Н.М. Храновська; 7) «Розробити медико-фізичні основи технології магнітної нанотерапії злоякісних новоутворень», наук. керівник — д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін, відп. виконавець — д.б.н., проф. В.Е. Орел; та з терміном виконання 2014–2016 рр.: 1) «Розробити алгоритм гістологічного дослідження для визначення прогнозу при аденокарциномах товстої кишки з урахуванням зціплення морфологічних, гістохімічних та імуногістохімічних ознак», наук. керівник — зав. н/д відділу патологічної анатомії, д.мед.н., проф. О.М. Грабовий; 2) «Оптимізувати лікування хворих на «тричі негативний» метастатичний рак грудної залози», наук. керівник — зав. н/д відділення хіміотерапії солідних пухлин, д.мед.н. Л.А. Сивак.

Також позитивно оцінено виконання протягом 1-го року НДР «Розробка системного підходу до санаторно-курортної реабілітації дітей після спеціального лікування онкологічних захворювань», представленої ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України» (наук. керівник — заст. директора з наукової роботи, д.мед.н., проф. Т.А. Золотарьова), та рекомендовано до затвердження продовження виконання у 2015 р.

Наступним питанням був розгляд та експертна оцінка 9 методичних рекомендацій. Комісією рекомендовано до опублікування і впровадження у клінічну практику такі методичні рекомендації:

1) «Критерії та методи оцінки біологічної безпеки металовмісних наноматеріалів при створенні проти-пухлинних векторних систем» (установа-розробник: ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України; укладачі: академік НАН України, проф., д.мед.н. В.Ф. Чехун, д.мед.н. Л.А. Налескіна, к.б.н. Н.Ю. Лук'янова, к.б.н. Ю.В. Лозовська, Д.В. Демаш, к.б.н. І.М. Тодор, к.б.н. Ю.В. Швець, к.мед.н. Г.А. Долинський); 2) «Застосування неоад'ювантної поліхіміотерапії в комбінованому лікуванні хворих на рак шийки матки ІВ стадії» (установи-розробники: НІР, ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет МОЗ України», Івано-Франківський обласний клінічний онкологічний диспансер; укладачі: д.мед.н., проф. Л.І. Воробйова, к.мед.н. А.Є. Крижанівська, к.мед.н. С.В. Неспрядько, к.мед.н. С.А. Лялькін, к.мед.н. І.В. Гончарук, С.С. Долик); 3) «Гіперпролактинемія у жінок з різними формами фіброзно-кістозної мастопатії» (установа-розробник: ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України»; укладачі: чл.-кор. НАМН України Д.А. Базика, д.мед.н., проф. О.О. Литвиненко, д.мед.н., проф. С.Г. Бугайцов); 4) «Рання діагностика та профілактика кісткових метастазів у хворих на нирково-клітинний рак» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н. А.Г. Дедков, д.мед.н., проф. Е.О. Стаховський, С.І. Бойчук, І.Б. Волков, к.мед.н. Л.Г. Югрінова, П.А. Ковальчук, к.мед.н. А.Ю. Палівець, к.мед.н. Ю.В. Вітрук, О.А. Кононенко, к.мед.н. О.І. Яцина) — комісією зроблено зауваження щодо необхідності конкретизації висновків; 5) «Лікування хворих на саркому м'язів тканин кінцівок та тулуба високого ступеня ризику» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н. С.І. Коровін, к.мед.н. А.Ю. Палівець, М.М. Кукушкіна, д.мед.н. А.Г. Дедков, В.В. Остафійчук); 6) «Профілактика та лікування гепатотоксичності при проведенні хіміотерапії у онкологічних хворих» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н. І.А. Крячок, д.мед.н. Л.А. Сивак, к.мед.н. Г.О. Губарева, М.Ю. Кліманов, К.С. Філоненко); 7) «Методика комплексного лікування хворих на рак грудної залози з використанням магніто-термії» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н., проф. І.І. Смоланка, д.б.н., проф. В.Е. Орел, д.мед.н. С.Ю. Скляр, к.мед.н. І.В. Досенко, А.Д. Лобода); 8) «Керована гіпотонія урапіділом (Ебрантілом) при резекції нирки» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н. І.І. Лісний, д.мед.н., проф. Е.О. Стаховський, к.мед.н. О.А. Войленко, Л.В. Клімчук); 9) «Періопераційна аналгезія та нефропротекторна терапія при резекції нирки» (установа-розробник: НІР; укладачі: д.мед.н. І.І. Лісний, д.мед.н., проф. Е.О. Стаховський, к.мед.н. О.А. Войленко, Л.В. Клімчук).

Крім того, на засіданні розглянуто 7 інформаційних листів. За результатами експертного рецензування й обговорення рекомендовано до опублікування і впровадження в клінічну практику такі інформаційні листи: 1) «Методика профілактики пізніх проявів постоваріоектомічного синдрому у хворих на рак

матки» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н., проф. Л.І. Воробйова, к.мед.н. С.В. Неспрядько, к.мед.н. І.В. Гончарук); 2) «Лікування дітей, хворих на нейробластому високого ризику» (установа-розробник: НІР; автори: к.мед.н. Г.І. Климнюк, к.мед.н. С.В. Павлик, Е.В. Шайда, к.мед.н. О.Й. Іжовський, О.В. Білоконь); 3) «Метод хірургічного лікування хворих на метастатичний рак прямої кишки із синхронним ураженням печінки» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін, д.мед.н. О.О. Колеснік, к.мед.н. А.В. Лукашенко, А.А. Бурлака, к.мед.н. В.В. Приймак); 4) «Комбінована терапія дакарбазином та діалізованим лейкоцитарним концентратом хворих на генералізовану форму меланоми шкіри» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н. С.І. Коровін, д.мед.н. Ф.В. Фільчаков, В.В. Остафійчук, М.М. Кукушкіна, к.мед.н. А.Ю. Палівець, С.М. Кукушкіна, А.Д. Льон); 5) «Лікування хворих з дифузною В-великоклітинною лімфомою віком 18–60 років» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н. І.А. Крячок, К.С. Філоненко, к.мед.н. Г.О. Губарева, О.М. Алексик, А.В. Мартинчик); 6) «Підвищення ефективності лікування хворих на первинно неоперабельний рак грудної залози» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н., проф. І.І. Смоланка, д.мед.н., проф. В.С. Іванкова, д.мед.н. С.Ю. Скляр, О.М. Іванкова); 7) «Застосування співвідношення «смертність/захворюваність» як показника оцінки стану надання онкологічної допомоги населенню» (установа-розробник: НІР; автори: д.мед.н., проф. І.Б. Щепотін, к.мед.н. З.П. Федоренко, к.мед.н. Ю.Й. Михайлович, к.т.н. Л.О. Гулак, к.т.н. Є.Л. Горох, к.ф.-м.н. А.Ю. Рижов, О.В. Сумкіна, Л.Б. Куценко).

При розгляді інформаційних листів комісією обговорено питання щодо їх застосування та прийнято рішення щодо ініціювання проведення загального обговорення доречності існуючої в теперішньому вигляді форми наукової комунікації «інформаційний лист». За своїм визначенням він «є носієм інформації про результати наукових досліджень з певної конкретної проблеми... і адресований, в першу чергу, спеціалістам практичної охорони здоров'я, а також науковцям, які вивчають цю проблему, і має на меті якнайшвидше донести нові наукові розробки до лікаря, який, маючи дану інформацію, зможе приймати оптимальне клінічне чи організаційне рішення». У час широкого впровадження сучасних інформаційних технологій найшвидшим варіантом отримання знань цільовим контингентом є використання електронних засобів. ЕПК пропонує розглянути видання інформаційних листів в електронній версії, доступ до якої відкритий для всіх фахівців з проблематики, що, крім того, дозволить заощадити кошти на друк на паперових носіях і їх розповсюдження. Запрошуємо до обговорення всі зацікавлені сторони.

Експертна проблемна комісія